

Sag C-333/22**Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement****Dato for indlevering:**

20. maj 2022

Forelæggende ret:

Cour d'appel de Bruxelles (Belgien)

Afgørelse af:

9. maj 2022

Appellanter:

Ligue des droits humains ASBL

BA

Indstævnt:

Organe de contrôle de l'information policière

1. Twistens genstand og de faktiske omstændigheder:

- 1 I 2016 ønskede BA at deltage i opsætningen og nedtagningen af anlæg i forbindelse med de 10. »europæiske udviklingsdage« i Bruxelles. I denne forbindelse skulle han indhente en »sikkerhedsgodkendelse«.
- 2 Ved skrivelse af 22. juni 2016 gav Autorité nationale de sécurité (den nationale sikkerhedsmyndighed) afslag på at udstede den ønskede sikkerhedsgodkendelse med følgende begrundelse:

»Det fremgår af de oplysninger (...), som Autorité nationale de Sécurité har modtaget, at den pågældende er kendt for at have deltaget i forskellige demonstrationer (10) mellem 2007 og 2016.

Disse oplysninger gør det ikke muligt at udstede en sikkerhedsgodkendelse inden for rammerne af ovenstående anordning, der navnlig er vedtaget af hensyn til statens sikkerhed og opretholdelse af den forfatningsmæssige demokratiske orden.

- 3 Ved lov af 30. juli 2018, der trådte i kraft den 5. september 2018, blev kontrolmyndigheden i forbindelse med oplysninger om retshåndhævelse (»Organe de contrôle de l'information policière«) oprettet.
- 4 Den 4. februar 2020 anmodede BA's rådgiver Organe de contrôle de l'information policière om at identificere de ansvarlige for den omtvistede behandling og pålægge dem at give BA adgang til alle oplysninger, der vedrører ham.
- 5 Ved e-mail af 6. februar 2020 svarede Organe de contrôle de l'information policière, at BA kun har ret til indirekte adgang, samtidig med at organet forsikrede om, at det ville kontrollere personoplysningerne om BA med henblik på at sikre lovligheden af en eventuel behandling i Banque de données nationale générale (»B.N.G.«). Det præciserede, at det har kompetence til at pålægge politiet at fjerne eller ændre oplysninger, såfremt dette måtte være nødvendigt, og at hans klient efter gennemførelsen af kontrollen ville blive informeret om, at *»den nødvendige kontrol var blevet gennemført«*.
- 6 Den 22. juni 2020, skrev Organe de contrôle de l'information policière følgende:

»(...) jeg skal informere om, at Organe de contrôle i henhold til artikel 42 i lov af 30. juli 1998 om beskyttelse af fysiske personer mod behandling af personoplysninger (LPD) har foretaget den nødvendige kontrol.

Det betyder, at Deres klients personoplysninger i politidatabasen er blevet kontrolleret med henblik på at sikre lovligheden af en eventuel behandling.

Personoplysningerne er blevet ændret eller slettet efter behov.

Som allerede anført i min e-mail af 2. juni tillader artikel 42 i LPD ikke Organe de contrôle at fremsende yderligere oplysninger.«
- 7 Den 2. september indstævnte BA og Ligue des droits humains Organe de contrôle de l'information policière for præsidenten for den fransksprogede ret i første instans i Bruxelles i henhold til artikel 209 i lov af 30 juli 2018 med påstand om nærmere bestemt at få adgang til alle personoplysninger om BA, og følgelig om, at Organe de contrôle de l'information policière identificerer de registeransvarlige og de eventuelle modtagere af disse oplysninger.
- 8 Ved kendelse af 17. maj 2021 erklærede præsidenten for retten, at han savnede kompetence.
- 9 Ved stævning af 15. juni 2021 blev dette søgsmål indbragt for cour d'appel (appeldomstol).

2. Relevante retsforskrifter:

EU-retten

Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder

- 10 Chartrets artikel 8 med overskriften »Beskyttelse af personoplysninger«, bestemmer:

»1. Enhver har ret til beskyttelse af personoplysninger, der vedrører den pågældende.

2. Disse oplysninger skal behandles rimeligt, til udtrykkeligt angivne formål og på grundlag af de berørte personers samtykke eller på et andet berettiget ved lov fastsat grundlag. Enhver har ret til adgang til indsamlede oplysninger, der vedrører den pågældende, og til berigtigelse heraf.

3. Overholdelsen af disse regler er underlagt en uafhængig myndigheds kontrol.«

- 11 Følgende fremgår af artikel 47 med overskriften »Adgang til effektive retsmidler og til en upartisk domstol«:

»Enhver, hvis rettigheder og friheder som sikret af EU-retten er blevet krænket, skal have adgang til effektive retsmidler for en domstol under overholdelse af de betingelser, der er fastsat i denne artikel.

Enhver har ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol, der forudgående er oprettet ved lov. Enhver skal have mulighed for at blive rådgivet, forsvaret og repræsenteret.

Der ydes retshjælp til dem, der ikke har tilstrækkelige midler, hvis en sådan hjælp er nødvendig for at sikre effektiv adgang til domstolsprøvelse.«

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/680 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med kompetente myndigheders behandling af personoplysninger med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af Rådets rammeafgørelse 2008/977/RIA

- 12 Artikel 17 med overskriften »Den registreredes udøvelse af rettigheder og tilsynsmyndighedens kontrol« bestemmer:

»1. I de tilfælde, der er omhandlet i artikel 13, stk. 3, artikel 15, stk. 3, og artikel 16, stk. 4, vedtager medlemsstaterne foranstaltninger, der fastsætter, at den

registreredes rettigheder også kan udøves gennem den kompetente tilsynsmyndighed.

2. Medlemsstaterne fastsætter bestemmelser om, at den dataansvarlige skal underrette den registrerede om dennes mulighed for at udøve sine rettigheder gennem tilsynsmyndigheden i henhold til stk. 1.

3. Hvis den i stk. 1 omhandlede ret udøves, underretter tilsynsmyndigheden som minimum den registrerede om, at tilsynsmyndigheden har foretaget den nødvendige kontrol eller undersøgelse. Tilsynsmyndigheden underretter også den registrerede om dennes adgang til retsmidler.«

Belgisk ret

Lov af 30. juli 2018 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger

13 Afsnit 2 om strafferetten og den offentlige sikkerhed gennemfører direktiv 2016/680/EU.

14 Kapitel III i afsnit 2 fastlægger den registreredes rettigheder, det vil i det væsentlige sige retten til information (artikel 37, hvis stk. 2 gør det muligt at forsinke, begrænse eller udelukke information), retten til adgang til oplysninger (artikel 38, hvis stk. 2 muliggør en delvis eller fuldstændig begrænsning af adgangen) og retten til berigtigelse af oplysninger (artikel 39, hvis stk. 4 muliggør en begrænsning af begrundelsen for et afslag på at berigtige eller på at slette oplysninger eller begrænse den fuldstændige eller delvise behandling).

15 Følgende fremgår af artikel 42:

»Anmodningen om at udøve de i dette kapitel omhandlede rettigheder i forhold til politiets tjenestegrene [...] eller Inspection générale de la police fédérale et de la police locale [forbundspolitiets og det lokale politis generalinspektorat] sendes til den i artikel 71 omhandlede kontrolmyndighed.

I de i artikel 37, § 2, artikel 38, § 2, artikel 39, § 4 og artikel 62, § 1, omhandlede tilfælde meddeler den i artikel 71 omhandlede kontrolmyndighed blot den registrerede, at den nødvendige kontrol er blevet foretaget.

[...]«.

16 Kapitel VI i afsnit 2 har overskriften »Uafhængige tilsynsmyndigheder«.

17 Artikel 71 bestemmer:

»§ 1. Der oprettes under Chambre des représentants [det belgiske Repræsentantkammer] en uafhængig tilsynsmyndighed vedrørende oplysninger om retshåndhævelse kaldet Organe de contrôle de l'information policière.

[...]

som har til opgave: 1. at overvåge anvendelsen af nærværende afsnit (...)«.

- 18 Afsnit 5 med overskriften »De registreredes klageadgang og repræsentation« indeholder et kapitel 1 med overskriften »Forbud«.
- 19 Artikel 209 er affattet således:

»Uanset enhver anden retslig, administrativ eller udenretslig klage konstaterer præsidenten for retten i første instans, at der er tale om en behandling, som er i strid med lovbestemmelserne eller de administrative bestemmelser om beskyttelse af fysiske personer mod, at deres personoplysninger behandles, og beordrer denne behandling bragt til ophør.

Præsidenten for retten i første instans pådømmer enhver anmodning i tilknytning til den ret, som er indrømmet ved lov eller i henhold til loven til at få meddelt oplysninger af personlig karakter, og enhver anmodning om at berigtige, slette eller forbyde brugen af enhver unøjagtig personoplysning eller henset til formålet med behandlingen enhver ufuldstændig eller irrelevant oplysning, eller enhver oplysning, som det er forbudt at registrere, meddele eller opbevare, som den registrerede har modsat sig behandlingen af, eller som er blevet opbevaret ud over det tilladte tidsrum.«

3. Parternes anbringender:

BA og Ligue des droits humains (herefter »appellanterne«)

- 20 Appellanterne har klaget over en generel og systematisk fravigelse af retten til adgang til personoplysninger, for så vidt som denne adgangsret kun kan udøves indirekte via Organe de contrôle de l'information policière, og de har nærmere bestemt kritiseret den manglende klageadgang i forhold til afgørelsen fra Organe de contrôle de l'information policière.
- 21 De har fastholdt deres anmodning om adgang til BA's personoplysninger om hans deltagelse i ti demonstrationer mellem 2007 og 2016 og har subsidiært nedlagt påstand om, at Domstolen forelægges et spørgsmål om artikel 14, 15 og 17 i direktiv 2016/680, sammenholdt med chartrets artikel 8, 47 og artikel 52, stk. 1.

Organe de contrôle de l'information policière

- 22 Organe de contrôle de l'information policière har nedlagt påstand om, at appellen forkastes og om, at den afsagte kendelse stadfæstes, for så vidt som den første ret har erklæret, at den ikke har kompetence med hensyn til anmodningen og derfor har afvist den.

4. Cour d'appels bedømmelse:

- 23 De oplysninger, som politiets tjenestegrene behandler, som f.eks. de omtvistede oplysninger, er i belgisk ret underlagt en særlig ordning. Som det tillades i artikel 17 i direktiv 2016/680, bestemmes det i artikel 42 i lov af 30. juli 2018, at anmodninger i tilknytning til rettighederne til personoplysninger sendes til Organe de contrôle de l'information policière, der blot meddeler den registrerede, at »den nødvendige kontrol er blevet foretaget«. De baggrundsoplysninger, som Organe de contrôle de l'information policière kan meddele den registrerede, er til dato endnu ikke blevet præciseret i en kongelig anordning som fastsat ved lov.
- 24 I henhold til artikel 71 i lov af 30. juli 2018 er Organe de contrôle de l'information policière den kontrolmyndighed, der er udpeget til over for den dataansvarlige at udøve BA's subjektive rettigheder til de omtvistede oplysninger.
- 25 Selv om det kræves i direktivets artikel 17, stk. 3, har man i artikel 42 i lov af 30. juli 2018 undladt at opfordre kontrolmyndigheden til at underrette den registrerede om adgangen til retsmidler. Artikel 17, stk. 3, er således ikke gennemført i national ret.
- 26 Chartrets artikel 47 sikrer adgangen til effektive retsmidler for en upartisk domstol.
- 27 Cour d'appel har anført følgende:
 - artikel 240 i lov af 30. juli 2018 bestemmer, at Organe de contrôle de l'information policière:
 - »4. behandler klager, undersøger genstanden for klagen og underretter klageren om forløbet og resultatet af undersøgelsen inden for en rimelig frist, navnlig hvis yderligere undersøgelser eller koordinering med en anden tilsynsmyndighed er nødvendig (...)«.
 - Denne klage til Organe de contrôle de l'information policière skal imidlertid være rettet mod den registeransvarlige. Denne mulighed står således ikke åben for den registrerede, som ikke personligt kan udøve rettighederne i henhold til direktivet og loven af 30. juli 2018, og over for hvem den registeransvarlige ikke har afsløret sin identitet, som det er tilfældet i den foreliggende sag.
 - et søgsmål med påstand om nedlæggelse af forbud, således som det er omhandlet i artikel 209 ff. i lov af 30. juli 2018, giver således heller ikke BA noget effektivt retsmiddel over for Organe de contrôle de l'information policière. Det kan således udledes af disse bestemmelser, at:
 - søgsmålet kan anlægges enten af den registrerede selv eller af Organe de contrôle de l'information policière mod den registeransvarlige; søgsmålet

kan således ikke anlægges af BA mod Organe de contrôle de l'information policière

- artikel 42 i lov af 30. juli 2018, der blev vedtaget i overensstemmelse med artikel 13, stk. 3, artikel 15, stk. 4, artikel 16, stk. 4 og artikel 17, stk. 4, i direktiv 2016/680, gør det ikke muligt for BA at anlægge et sådant søgsmål mod den registeransvarlige, eftersom udøvelsen af hans rettigheder er overdraget til Organe de contrôle de l'information policière
 - de yderst kortfattede oplysninger, som Organe de contrôle de l'information policière har givet, og som ganske vist er i overensstemmelse med artikel 42 i lov af 30. juli 2018 og med direktivets artikel 17, bortset fra, at det ikke fremgår af disse oplysninger, at der findes en klageadgang, gør det hverken muligt for BA eller for en domstol i forbindelse med en efterfølgende kontrol at vurdere, om Organe de contrôle de l'information policière har udøvet BA's rettigheder korrekt
- endelig, og selv om søgsmålet med påstand om nedlæggelse af forbud er tilrettelagt ved lov af 30. juli 2018 »uanset alle andre retsmidler, administrative eller udenretslige klager« og uden at begrænse »den kompetence, som retten i første instans og præsidenten for retten i første instans har« (lovens artikel 209 og 219), støder enhver anden klage indgivet af BA på de samme forhindringer, eftersom BA hverken selv kan udøve sine rettigheder i forhold til den registeransvarlige eller kræve en efterfølgende kontrol af Organe de contrôle de l'information policières udøvelse af hans rettigheder og sikre en kontrol heraf i lyset af denne myndigheds indledende svar, som imidlertid er tilladt i direktivets artikel 17 og i lov af 30. juli 2018.

5. De præjudicielle spørgsmål:

- 28 Af disse grunde forelægger cour d'appel (appeldomstol) Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
1. »Kræver artikel 47 og artikel 8, stk. 3, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, at der indføres retsmidler over for en uafhængig tilsynsmyndighed som f.eks. Organe de contrôle de l'information policière, når denne udøver den registreredes rettigheder over for den registeransvarlige?
 2. Er artikel 17 i direktiv 2016/680 i overensstemmelse med artikel 47 og artikel 8, stk. 3, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, således som Domstolen har fortolket disse bestemmelser, for så vidt som den nævnte artikel 17 ikke pålægger tilsynsmyndigheden – der udøver den registreredes rettigheder over for den registeransvarlige – at informere denne person om, at »den har foretaget den nødvendige kontrol eller undersøgelse«, og »om adgangen til retsmidler«, når denne information ikke muliggør nogen efterfølgende kontrol af tilsynsmyndighedens indsats

og vurdering af den registreredes personoplysninger og de forpligtelser, der påhviler den registeransvarlige?»

ARBEJDSDOKUMENT